1860. N°. 129.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG 26 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 25 October.

Naar men verneemt, is de 1ste luitenant Verschoor van het 4de bataillon, 5de reg. infanterie, te 's Hertogenbosch in bezetting, benoemd tot adjudant bij het depôt van gemeld reg., alhier gevestigd.

— De wis- en natuurkundige afdeeling van de kon. akademie van wetenschappen zal Zaturdag aanst. te Amsterdam eene gewone vergadering houden.

— Te Katwijk zijn dezer dagen van de steurharingvisscherij teruggekeerd de bomschuiten *de Gezusters*, reeder H. Haasnoot, met 96,500 stuks steurharingen, *Leuntje Petronella*, reeder J. Parleyliet, met 70,000 stuks, en *Leendert*, van de firma Meerburg, met 38,700 stuks.

— Bij de behandeling van de wet op de middelen in de afdeelingen van de tweede kamer werd, bij vernieuwing, de noodzakelijkheid van de verbetering van het belastingstelsel ter sprake gebragt. Zoo werd de wenschelijkheid om koffij en tabak te belasten in eenige afdeelingen met aandrang besproken. De belasting op de goederen in de doode hand vond wederom verscheidene voorstanders. Er werd aangedrongen op de hernieuwde voordragt van de wet ten aanzien van de grondbelasting door het vorig ministerie aangeboden, waardoor de ongelijkmatigheid van den omslag dier belasting ten minste eenigzins zou verminderd worden. De noodzakelijkheid van de herziening der grondbelasting op de gebouwde eigendommen werd krachtig ondersteund. Het patentregt werd ook ter sprake gebragt. Afschaffing dier belasting werd door eenige grondige verbetering door zeer velen wenschelijk geacht. Dit laatste werd ook op het personeel toegepast. Sedert de invoering dier wet is er zoo veel in den maatschappelijken toestand veranderd, dat eene wijziging dier belasting onmisbaar mag worden geacht. Zoo als zij werkt, is het niet tegen te spreken, dat de mindere standen in de steden veel zwaarder worden getroffen, dan ten platten lande. Vooral de vervanging van den accijns op de brandstoffen door andere middelen werd algemeen hoogst noodig gekeurd. Vermindering van zegel op de dagbladen werd door eenige leden als hoogst noodig voorgesteld. Sommige leden wenschten de tollen op 's rijks groote wegen afgeschaft te zien.

— Ten bewijze, dat de regering in haar streven volhardt, om de regeling van het lager onderwijs bepaald met het begin van 1861 te doen plaats hebben, moge dienen, dat aan zekere gemeente zelfs een gering uitstel geweigerd is tot aan de voltooijing van een nieuw schoollokaal.

— Omtrent den uitslag der examens, volgens de wet op het onderwijs, van 10 tot 22 October door de commissie in Zuidholland gehouden, wordt het volgende medegedeeld:

Wat de cijfers betreft, is de uitslag geweest als volgt: *A.* In de vakken van het gewoon lager onderwijs: hoofdonderwijzers (getal candidaten 27) toegelaten 16, afgewezen 11; hoofdonderwijzeressen (cand. 1) toegel. 1; hulponderwijzers (cand. 53) toegel. 30, afgew. 23; hulponderwijzeressen (cand. 19) toegel. 14, afgew. 5. *B.* In de vakken van het meer uitgebreid lager onderwijs: *a.* Voor het onderwijs in de beginselen der kennis van de levende talen: In de Fransche taal: onderwijzers (cand. 29) toegel. 7, afgew. 22; onderwijzeressen (cand. 24) toegel. 16, afgew. 8. In de Engelsche taal: onderwijzers (cand. 12) toegel. 5, afgew. 7; onderwijzeressen (cand. 10) toegel. 6, afgew. 4. In de Hoogduitsche taal: onderwijzers (cand. 13) toegel. 7, afgew. 6; onderwijzeressen (cand. 3) toegel. 3. *b.* Voor het onderwijs in de beginselen der wiskunde: onderwijzers (cand. 14) toegel. 9, afgew. 5. *c.* Voor het onderwijs in het teekenen: onderwijzers (cand. 2) toegel. 1, afgew. 1. *d.* Voor het onderwijs in de gymnastiek: onderwijzers (cand. 4) toegel. 4. *e.* Voor het onderwijs in de handwerken voor meisjes: onderwijzeressen: in de handwerken van nut (cand. 4) toegel. 4; van nut en van smaak (cand. 12) toegel. 12. *C.* Voor het verder voortgezet onderwijs, volgens art. 72 der wet. *a.* In de levende talen: Fransch: onderwijzers (cand. 2) toegel. 2; onderwijzeressen (cand. 1) toegel. 1. *b.* Wiskunde: onderwijzers (cand. 1) toegel. 1. *c.* Natuurkunde: onderwijzers (cand. 1) afgew. 1.

Het getal van de candidaten voor de acte van hoofdonderwijzer was reeds bij het laatste examen bijna gestegen tot hetgeen wel het normale cijfer blijven zal, omstreeks hetzelfde als dat van de toegelatenen bij het examen voor de acte van hulponderwijzer. Er is dus nu eenige vergelijking mogelijk: de vorige maal waren er 20 candidaten, waarvan 12 zijn toegelaten en 8 zijn afgewezen. Het examen voor de acte van hulponderwijzer leverde eene veel gunstiger uitkomst op dan het vorige, schoon het nog bij de twee daaraan onmiddelijk voorafgaande achterstond.

De bekwaamheid van de toegelatene hoofd- en hulponderwijzers was, zoo als altijd, zeer ongelijk. Te velen nog, het mag niet verzwegen worden, bezaten niet veel meer kundigheden, dan die strikt gevorderd worden moesten; niet weinigen waren er daarentegen, die zeer voldoende bewijzen gaven, dat het hun niet aan aanleg ontbrak, en dat zij hunnen tijd goed besteed hadden.

De volgende opmerkingen, omtrent hetgeen uit het examen in de onderscheidene vakken gebleken is, wenschen wij, dat door de candidaten voor de volgende examens, en door hen, die zich met hunne opleiding belasten van praktisch nut mogen bevonden worden.

Het lezen was tamelijk voldoende, velen wisten echter geene voldoend rekenschap te geven van den klemtoon, noch konden zij de voorkomende taalfiguren uitleggen.

Wel mag aan de candidaten aanbevolen worden, om bij de studie der ontleding, de woordontleding niet ten koste van de zinsontleding te verwaarloozen. Door het zich verdiepen in de voor hun begrip te dikwijls al te zamengestelde stelsels, vergeten zij zich in datgeen te oefenen, wat hun niet alleen in de school, maar ook voor hen zelven het noodzakelijkst is.

Omtrent de bekendheid met de voornaamste voortbrengselen der Nederlandsche letterkunde moet het weder herhaald worden: de meeste candidaten hoofdonderwijzers hadden kleine handleidingen over het onderwerp doorloopen, doch de kennis van de voornaamste voortbrengselen van onze beroemdste schrijvers ontbrak. Die er iets meer van wisten, faalden meermalen in de kennis van den invloed, die kerk en staat op onze letterkunde hebben uitgeoefend.

Bij het examen in de onderwijs- en opvoedkunde moet altijd groote toegevendheid gebruikt worden. Eene grondige kennis van dit moeijelijke vak laat zich, vooral op den jeugdigen leeftijd van de candidaten hulponderwijzers, naauwelijks verwachten. De vragen bepaalden zich dan doorgaans tot het eenvoudigste. Uit de antwoorden bleek, dat hier en daar vooruitgang te bespeuren is; doch de candidaten schenen te veel hunne wetenschap uit de boeken te hebben willen halen. Van hun eigen doen en laten in de school, van al hetgeen in de kinderwereld voor oogen ligt, dat bijna met handen en voeten getast kan worden, daarvan hadden zij zich te weinig rekenschap gegeven. En toch, zoo ergens, is hier eigen nadenken eigen ervaring de eenige weg om gewenschte uitkomsten te erlangen.

De aardrijkskunde schijnt door de onderwijzers nog te veel als bijzaak beschouwd te worden: dit bleek uit de wijze, waarop zij kaarten teekenden en uit hunne opgave van de onderlinge ligging van landen of plaatsen. Namen kenden zij genoeg, doch vergisten zich wel eens in het werelddeel, waarin het opgegevene te huis behoorde. Het heeft er toe bijgedragen, om de acte van hoofdonderwijzers te doen weigeren, dat de candidaat de landen van Zuid-Amerika niet geregeld kon opnoemen of vaste sterren en planeten vermengde. (*Vervolg later.*)

's GRAVENHAGE, 25 October.

Bij kon. besluiten van 13 dezer zijn goedgekeurd de statuten der vereeniging tot voortdurende ondersteuning der nagelaten betrekkingen van verongelukte Scheveningsche visschers, te 's Gravenhage, en die der vereeniging tot hervorming van de Nederlandsch-Israëlitische kerkelijke eeredienst, en zijn deze vereenigingen tevens als regtspersonen erkend.

— Tot kantonregter te Oud-Beijerland is benoemd mr. L. Roelvink, te Aalten.

— Bij kon. besluit van 21 dezer zijn de volgende controleurs der directe belastingen verplaatst: naar 's Bosch (stad) de heer J. Sprée, thans te Delfshaven; naar 's Bosch (buiten-gemeente) de heer W. G. Hoffman, thans te Amerongen; naar Delfshaven de heer W. F. L. baron van Reede van Oudtshoorn, thans te IJsselstein; naar Eindhoven de heer jhr. E. C. L. van Nispen, thans te Oirschot.

Voorts zijn benoemd tot controleurs 3de kl. der directe belastingen, enz., te Driebergen de heer J. B. Story van Blokland; te Dokkum de heer jhr. A. von Bulow; te Elst de heer C. M. Visser; te Axel de heer B. K. Boom, surnumerairs, en tot ontvanger der directe belastingen enz. te Echt de heer F. J. Janssens, thans te Neer.

— Z. M. heeft goedgevonden, ingevolge verzoek, ter zake van langdurige dienst, op pensioen te stellen de kapiteins ter zee J. Spanjaard en B. H. Staring, en te bevorderen: tot kapiteins ter zee, de kapitein-luit[s]. ter zee J. A. K. van Hasselt en S. Faber Huys; tot kapitein-luit[s]. ter zee, de luit[s]. ter zee 1[ste] kl. jhr. J. E. W. F. van Raders en jhr. J. B. E. von Schmidt auf Altenstadt; en tot luit[s]. ter zee 1[ste] kl., de luit[s]. ter zee 2[de] kl. M. L. J. van Asperen, D. A. Coomans de Ruiter, jhr. W. F. van Spengler, G. W. C. Westenberg, C. Eeg, D. Schuurman, I. P. M. Willinck en J. E. Cornelissen.

— De prins-regent van Pruissen heeft jhr. F. de Casembroot, luit. ter zee 1[ste] kl., adjudant van Z. M. den koning, en baron Snouckaert von Schauburg, Z[r]. M[s]. stalmeester, tot ridders der Roode Adelaars-orde 3[de] kl. benoemd.

— Z. M. de koning zal zich, naar men verneemt, in de volgende week wederom naar het Loo begeven, en Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden wordt in het begin der volgende maand, van zijne goederen te Muskau, terugverwacht.

— Z. D. H. de hertog Bernard van Saxen Weimar is uit de residentie naar Weimar vertrokken.

— Morgen zal er door Z. K. H. den prins van Oranje eene groote jagtpartij gehouden worden, waarna door Z. K. H. een groot diner zal worden gegeven.

— De minister van oorlog zal op Dingsdag aanst. geen gehoor verleenen.

— Burg. en Weth. zijn voornemens op Maandag 29 October aan te besteden het dempen van de Ammunitie- en Schedeldoekshavens, met de daaraan verbonden werken.

— De persoon van Hengstmengel, die door het prov. geregtshof in Zuidholland tot 10 jaren tuchthuisstraf was veroordeeld, ter zake van poging tot moord, was in het huis van burgerlijke en militaire verzekering alhier opgesloten, maar uithoofde van krankzinnigheid naar het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen alhier overgebragt, ten einde aldaar verpleegd te worden. Hij heeft echter uit dat gesticht weten te ontvlugten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 23 October.

De *Times* geeft zijne goedkeuring te kennen over het door den keizer van Oostenrijk uitgevaardigde manifest. Sedert het tijdstip dat de keizer den troon beklom, is door hem geen belangrijker maatregel genomen als deze, waarbij aan Hongarije constitutionele instellingen worden hergeven. Bijaldien de beloften worden vervuld, zal de massa der Hongaren wel te vrede zijn. Het wantrouwen is echter groot en misschien beschouwt men den maatregel wel als een middel om den keizer in staat te stellen aan Sardinië het hoofd te bieden.

— Nabij Woolwich worden toebereidselen gemaakt voor de oprigting van het gedenkteeken ter herinnering aan de officieren van de artillerie, die gedurende den oorlog in de Krim zijn gesneuveld.

— Den 17den Sept. is te Bombay de heffing eener incometax in Britsch-Indië afgekondigd. Wie meer dan 200 en minder dan 500 ropijen inkomen in een jaar heeft, betaalt daarvan 2 pCt., wie 500 ropijen of meer inkomen heeft, 4 pCt. Ieder ingezeten moet zelf het bedrag van zijn inkomen opgeven.

— De *Calcutta Englishman* zegt dat in een brief uit Hong-Kong melding wordt gemaakt van het innemen der Peiho-forten door de verbonden mogendheden. Dit berigt vereischt natuurlijk bevestiging.

— In Florida leeft eene negerin, met name Cornelia Leslie, die verklaart, 125 jaren oud te zijn. Zij zegt zich duidelijk den revolutie-oorlog te kunnen herinneren, o. a. het beleg van Savanah in 1778, toen die plaats door de Engelschen werd bemagtigd. Zij is de slavin van haar eigen zoon, die een vrije neger is.

FRANKRIJK.

PARIJS, 23 October.

Er is thans een vlugschrift verschenen onder den titel: *Het Engelsche verbond of het Russische verbond?* waarvan schrijver is de heer de Lesseps, oud-ambtenaar van het dep. van buitenl. zaken, thans lid van den staatsraad. In dit geschrift wordt gezegd dat er voor Frankrijk slechts twee bondgenooten denkbaar zijn, of Engeland of Rusland. Het verbond met Engeland heeft tot hiertoe geene vruchten gedragen, wegens den naijverigen tegenstand van dat rijk ten opzigte van de Fransche belangen. Een verbond met Rusland zou uit dien hoofde veel verkieslijker zijn. Men wil aan dit vlugschrift eenen min of meer officiëlen oorsprong toekennen.

— Onder het opschrift: »De Fransche staatkunde in Italië" bevat de *Constitutionnel* eene verdediging van de door Frankrijk gevolgde staatkunde ten opzigte van de zaken in Italië. De keizer kon zich, door eene militaire bezetting, niet tegen de Italiaansche beweging verzetten, want gansch Europa zou dan in het schiereiland slechts een Fransch Italië hebben gezien. De beweging ondersteunen was even gevaarlijk, daar het Frankrijk tot handlanger der revolutie had gemaakt en misschien in eenen algemeenen oorlog had gewikkeld. Aan het slot van het artikel wordt gezegd dat het houden van een congres noodzakelijk is en dat de Italiaansche zaak thans een vraagstuk van Europeesch belang is geworden.

— Uit een verslag omtrent den staat van zaken in Syrië, door den *Moniteur* medegedeeld, blijkt, dat het den Drusen gelukt is door de Turksche liniën te dringen en den Hauran, eene bijna ontoegankelijke bergpas, te bereiken. Deze zorgeloosheid der Turken zal dus van de Fransche troepen nieuwe inspanning eischen. De toestand der Christenen is intusschen, hoeveel hulp zij van de Franschen ook ontvangen, nog zeer treurig, en het is hoog noodig dat Europa met ruime ondersteuning in den nood voorzie.

— Berigten uit Rome hier ontvangen geven eenparig te kennen dat de verbittering van den Paus tegen keizer Napoleon veel grooter is dan tegen koning Victor Emmanuel, omdat Z. H. den keizer verantwoordelijk acht voor al het gebeurde, daar hij zijne beloften, waarop de H. Stoel meende te kunnen vertrouwen, niet heeft gehouden.

— In den *Mon. de la Flotte* zegt een ooggetuige, dat de toebereidselen van Oostenrijk in het Venetiaansche klaarblijkelijk het doel te kennen geven om op den duur meester van dat gewest te blijven, en dat het er eene keten van verschansingen en vestingen heeft aangelegd, welke Italië alleen nooit in staat zal zijn te breken.

— Het Birmannische rijk is geheel voor den Franschen handel opengesteld.

— Volgens berigten uit New-York heeft de vertegenwoordiger van Frankrijk bij het Japansche hof zijne werkzaamheden gestaakt, omdat zijne vertoogen betreffende de uitvoering van het handelsverdrag niet den minsten invloed hadden.

— Naar men zegt houdt men zich bij het ministerie bezig met ontwerpen voor de versterking van de reede van Marseille en tot uitbreiding der verdedigingswerken van Toulon.

— Volgens eene officiële opgave worden hier ter stede 503 dagbladen of tijdschriften uitgegeven. Het oudste is het *Journal des Savants*, dat van 1665 dagteekent.

ITALIE.

Berigten uit Napels spreken van het vertrekken van den Hongaarschen generaal Turr, aan het hoofd eener expeditie. De bestemming was echter niet bekend.

— Volgens een schrijven uit Turyn aan het *Journ. des Déb.* zal, onmiddelijk na de inlijving van Napels, eene ligting van 100,000 man over geheel Italië worden uitgeschreven. Op die wijze hoopt men in het aanstaande voorjaar 300,000 man onder de wapens te hebben.

— Te Ancona zal men weldra een aanvang maken met den aanleg van belangrijke vestingwerken. Die plaats zal voor Sardinië een maritiem station in de Adriatische zee worden.

— De Oostenrijksche troepen, die in het Venetiaansche liggen, bestaan uitsluitend uit Duitschers. De Hongaren en Italianen zijn naar de bondsvestingen gezonden.

PRUISSEN.

BERLIJN, 23 October.

De Fransche regering heeft alhier een hôtel aangekocht, waarin haar gezantschap zal gevestigd worden.

— De Frankforter actiën-maatschappij voor de Rijn- en Meinscheepvaart, die in de beide laatste jaren zeer slechte zaken gemaakt en daarbij haar geheele kapitaal van 1 millioen gulden verloren heeft, heeft zich tot den senaat der stad gewend met het verzoek, dat haar, ter voortzetting harer onderneming, voor den tijd van 5 jaren een renteloos voorschot van 30,000 fl. uit de schatkist worde verstrekt. De senaat heeft besloten de helft der gevraagde som te verleenen.

— De onderhandelingen die te Warschau tusschen de Noordsche mogendheden worden gevoerd, zijn natuurlijk een gesloten boek. Hoogstwaarschijnlijk loopen zij over de Italiaansche, Hongaarsche, Poolsche en Oostersche quaestiën. Men verzekert dat het sluiten van een of ander verdrag niet in de bedoeling ligt der bijeengekomen vorsten. De Fransche gezant te Petersburg bevindt zich niet te Warschau.

— Op den spoorweg tusschen Riga en Dunaburg heeft een ongeluk plaats gehad, waardoor 4 personen gedood en 14 zwaar gekwetst zijn. Den ingenieur Watson zijn de beide beenen gebroken.

— In Zweden is het reispassen-stelsel afgeschaft; in Rusland is dat stelsel onlangs aanmerkelijk gewijzigd.

— Het rijksarchief te Christiania heeft dezer dagen eene zeer belangrijke aanwinst verkregen. De heer Gerhard Munth, bezitter van eene der rijkste verzamelingen van handschriften, enz., heeft 170 charters en dergelijke stukken aan de bovenvermelde inrigting ten geschenke gegeven, betreffende de geschiedenis van Noorwegen. Het oudste stuk is van 1294, de overige loopen van 1299—1319.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 22 October.

Het regeringsblad maakt een keizerlijk patent openbaar, waarbij het statuut omtrent de vertegenwoordiging van Stiermarken wordt vastgesteld. De landdag van dat gewest zal uit 42 leden bestaan, waaronder 40 door de stemgeregtigden zullen worden verkozen.

— De generaal von Benedek, die tot opperbevelhebber des legers in Italië is benoemd, heeft te Pesth met eene aanspraak afscheid van de troepen genomen.

— Te Garsten, nabij Steyer, heeft in het huis van arrest een gevecht plaats gehad tusschen de Oostenrijksche en Italiaansche gevangenen, bij welke gelegenheid drie personen doodelijk zijn gewond.

Per Telegraaf.

TURYN, 24 October. Men verzekert dat de heer Ricasoli als gouverneur van Toskane zal aanblijven.

In latere berigten uit Napels wordt de tijding omtrent de bemagtiging van Capua door Garibaldi niet bevestigd. — Koning Victor Emmanuel is te Venafro. — Omtrent de stemming in Zuid-Italië zijn geene nadere berigten ontvangen.

INGEZONDEN.

Maatschappij *de Voorzorg*.

Indien er immer in onze Hoofdstad eene zaak is opgerigt, welke de belangstelling van het algemeen verdient, dan voorzeker is het de Onderlinge Waarborg voor Weduwen. Te meer moet de aandacht daarop gevestigd zijn, als men in aanmerking neemt, hoevele zoogenoemde maatschappijen zijn te niet gegaan en reeds tot de geschiedenis behooren, en wel hoofdzakelijk, omdat op het beheer van sommigen zeer veel viel aan te merken en wederom anderen, die trots goeden raad betweterig voortgingen engagementen te sluiten, welke klaarblijkelijk voor het vervolg de uitkomst moesten opleveren, dat men aan die gesloten overeenkomsten niet gestand zoude kunnen blijven.

Hoe ongelukkig dit ook voor vele duizenden zijn moge, is het echter niet te ontkennen, dat uit die voorbeelden wederom iets goeds geboren wordt. Wij bedoelen de oprigting der Maatschappij *de Voorzorg*, als onderlinge verzekering van weduwen-pensioenen.

Naar het ons is voorgekomen, is deze een der beste wijzen van verzekeren. In deze toch schraagt de een de ondersteuning van den ander, en terwijl in de eerste jaren het evenredigheidsbedrag of quotum bij wijze van contributie zoodanig is bepaald, dat daardoor een belangrijk kapitaal als reserve-fonds kan worden daargesteld, bestaat er geene vrees, dat de omslag in de statuten derzelve bepaald in de eerste tijden eenige verhooging zal behoeven te ondergaan.

Het bewijs is geleverd, dat eene zoodanige maatschappij, ofschoon op vaste premie gegrond, met eene veel mindere contributie 33 jaren bestaan heeft. Daar deze maatschappij geen uitgaven heeft aan begrafeniskosten; maar daarentegen één en half jaar stelt als proeftijd van den gezondheidstoestand van den deelnemer, voor zijne eventuele weduwe regt op het volle genot van het pensioen verkrijgt, dan is de verhouding dat deze meer dan 45 jaren in dezer voege zoude kunnen bestaan (ofschoon genoemde statuten

het regt geven om in jaren van epidemie, ook daarvoor aan de onderlinge deelhebbers vergoeding te vragen). Voegt men hierbij 30 à 35 jaren als den leeftijd, op welke men behoefte begint te krijgen aan zoodanige deelneming, dan volgt hieruit, dat zij voor langer dan een menschenleeftijd bestaanbaar is, en dit is voldoende, immers toch ontstaat alsdan wederom een geheel nieuw geslacht. Overigens strekt de bepaling, dat ook de leden, gerepresenteerd door gedelegeerden onderling medewerken tot opbouwing en vestiging van het belang, dat elk dierbaar moet zijn, tot waarborg, dat men een gerust vertrouwen mag stellen in het goede beheer, voor hetwelk de namen der directie, als mannen met dergelijke soort van administratie ten volle bekend, ten zeerste pleiten.

Het is daarom onze overtuiging dat wij een elk gerust kunnen toeroepen: neemt deel in de Onderlinge Maatschappij *de Voorzorg*, en verzekert bij die Maatschappij het tijdelijke lot uwer na te laten weduwe.

STADS-BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN doen te weten, dat ingevolge art. 11 van het Koninklijk besluit van 9 November 1851 (*Staatsblad* n°. 142), in verband met Zijner Majesteits besluit van 11 Augustus 1859 (*Staatsblad* n°. 80), op den 21sten November, 's middags ten 12 ure, op het Raadhuis eene vergadering van kiesgeregtigden zal worden gehouden, om de plaatsen aan te vullen van de heeren:

Mr. PAULUS DU RIEU,
BOUDEWYN FRANSISCUS KRANTZ,
JOHANNES IGNATIUS VAN WENSEN,
JOHANNES ANDREAS DE TREMERY en
ADRIANUS CORNELIS LEEMBRUGGEN,

die met het einde dezes jaars als leden der Kamer van Koophandel moeten aftreden, doch ingevolge art. 7 van eerstgemeld besluit op nieuw benoembaar zijn; dat de lijst der kiesgeregtigden, waartegen, gedurende de eerstkomende 8 dagen, bij het Gemeentebestuur bezwaren kunnen worden ingeleverd, ter inzage ligt op de Secretarie dezer Gemeente, en dat de inlevering der stembriefjes op bovengenoemden dag geschiedt van 12 tot 2 ure, waarna de bus geledigd wordt en de stemopneming plaats heeft.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
D. TIEBOEL SIEGENBEEK, Burgemeester.
LEYDEN, 20 October 1860. v. PUTTKAMMER, Secretaris.

Burgerlijke Stand.

Van den 19 tot en met den 24 October 1860.

BEVALLEN: G. Lepelaar, D. — E. S. de Zwijger, geb. de la Rie, Z. — H. Sanders, geb. Prins, Z. — M. Maryt, geb. Verwer, D. — J. Mooyman, geb. Zandwijk, Z. — C. Lacourt, geb. van Putten, D. — G. van Leeuwen, geb. van Elk, Z. — G. G. Steygerwalt, geb. van Lee, Z. — N. Warmenhoven, geb. van der Meer, D. — J. M. Kleinhans, geb. Blansje, Z. — M. C. Hueber, geb. Grobben, D. — E. Verhoogt, geb. Horree, Z. — W. van Tongeren, geb. Otto, D. — C. L. Bakker, geb. van Loon, Z. — J. Chaudron, geb. Moene, D. — A. M. de Blok, geb. Vlieland, D. — M. E. Meerburg, geb. Naber, D. — S. Florisson, geb. Arnoldus, Z. — M. Karstens, geb. Sliggers, Z. — L. C. H. Hartevelt, geb. Rueoffs, D. — H. C. de Does, geb. van Egmond, Z. — W. Mervel, Z. — S. A. Etienne, geb. van der Erf, D. — M. Brandes, geb. van Rijn, Z. — A. W. H. Truffino, geb. Coebergh, D. — M. H. Florijn, geb. van der Steen, D. — J. Miloo, D. — A. de Haas, geb. de Mede, D. — M. Sol, geb. Bonten, D.

GEHUWD: W. van der Linden, Jm. en M. Crama, Jd. — A. Oudshoorn, Jm. en E. van Staay, Jd. — J. Nieuwenburg, Jm. en M. Flaman, Jd. — A. van Leeuwen, Jm. en G. Stoutte, Jd. — H. de Bolster, Jm. en E. Neuteboom, Jd. — J. C. Brouwer, Jm. en K. Schoon, Jd. — G. van Welsum, Jm. en H. Wijnen, Jd. — W. Hoogkamer, Jm. en C. H. Fakkel, Jd. — L. de Groot, Jm. en C. Planken, Jd. — A. de Moed, Wedr. en C. Schild, Wede. — P. Dozy, Wedr. en M. Broomans, Jd. — C. L. Vermeire, Jm. en A. A. C. Duyvewaardt, Jd.

OVERLEDEN: C. D. Bosse, geb. Schneither, 73 j. — J. Stokhuyzen, 54 j. — J. M. Pegt, D., ruim 9 m. — M. M. van Harteveld, D., 12 d. — M. Ouwerkerk, D., bijna 3 m. — J. A. Prillevitz, Z., ruim 2 m. — Ma Elish Knippenberg, 38 j. — H. de Zwyger, 68 j. — Ma Kriest, 16 j. — D. Taverne, 76 j. — F. Posthumus, 55 j. — H. Ju, Z., 7 j. en 7 m. — P. Metscher, 60 j.

KERKNIEUWS.

ROTTERDAM, 23 October. Ter vervulling der vacature, door het aan den wel-eerw. zeer gel. heer dr. H. N. van Teutem verleend emeritaat, is door den kerkeraad der remonstrantsch-gereformeerde gemeente het volgend 3-tal van predikanten gevormd: Herman de Ridder, te 's Gravenhage; Cohen Stuart, te Utrecht, en Kalff, te Boskoop.

UTRECHT, 24 October. Ds. Adriani, te Rotterdam, heeft aan den kerkeraad der Ned. herv. gemeente verzocht voor het beroepingswerk niet in aanmerking te komen. Het zestal is dien ten gevolg aangevuld met ds. J. J. van Toorenenbergen, pred. te Vlissingen.

Tot predikant bij de herv. gemeente te Amersfoort is beroepen ds. C. van Roggen, pred. te Oostzaan.

KANTONGEREGT NOORDWIJK.

Veroordeeld in de zitting van 17 October 1860.

1 persoon wegens het vervoeren van beer, binnen Rhijnsburg, in een ander voertuig en op een anderen tijd dan bij de verordening is bepaald, tot twee geldboeten, ieder van *ƒ* 5, subsidiaire gevangenisstraf van twee dagen.

1 persoon wegens het wederregtelijk zoeken en rapen van kievits-eijeren, tot eene geldboete van *ƒ* 1, subs. gev. van een dag (verzacht. omstand.).

2 personen wegens het niet toemaken van de door delving van konijnen veroorzaakte gaten in de onvrije Rijnlandsche duinen, ieder tot eene geldboete van *ƒ* 5 of een dag gevangenzetting.

1 persoon wegens het laten loopen van vee op eens anders in den oogst staanden grond, tot twee geldboeten van *ƒ* 5, verb. bij lijfsdw.

1 persoon als voren, van een paard, bij herhaling tot vijf geldboeten, ieder van *ƒ* 5, en vier dagen gevangenisstraf en wegens het te hebben laten rondloopen in de onvrije duinen, tot eene geldboete van *ƒ* 5 of een dag gevangenzetting.

243ste Staats-Loterij.

Trekking der Eerste Klasse.

3de Trekking. N°. 19013 een prijs van *ƒ* 20,000. N°. 3977 een prijs van *ƒ* 1,500. Nos. 7957, 13170, 15493, 16400 en 19755 ieder een prijs van *ƒ* 1,000.

4de » N

VERBETERING.

In de opgave der verkochte percelen, zie ons vorig nommer, is bij het huis in de Zonneveldsteeg als koopsom opgegeven *ƒ* 1175, dit moet zijn *ƒ* 1150, en bij het pakhuis in de Haverstraat *ƒ* 121, waarvoor men leze *ƒ* 106.

De Ondergeteekende acht het zich eene aangename taak, ook namens de weduwe zijnen dank te betuigen aan allen welke hem door deelneming in de door hem gehoudene verloting, blijken van vertrouwen en toegenegenheid hebben willen schenken; terwijl hij tot zijn genoegen kan mededeelen, dat de **goede uitkomst** zijne verwachting **verre** heeft overtroffen; waartoe eene bijdrage van Z. M. den Koning en H. M. de Koningin-Moeder als ook het groot aantal Boek- en Plaatwerken, welke hij van HH. Boekhandelaren heeft ten geschenke gekregen, **veel hebben** toegebragt. Ook is hij dank verschuldigd aan de HH. Uitgevers der Leydsche bladen en der *Nieuwe Rott. Cour.* welke alle advertentiën kosteloos voor hem geplaatst hebben, doch hij moet ook met erkentelijkheid hier vermelden, de belangstellende en **geheel belangelooze** *persoonlijke* hulp welke hij in de werkzaamheid dezer verloting heeft ondervonden van den Heer VAN BAAK (firma SCHREUDER EN VAN BAAK) en den Heer A. OPHORST bij gem. firma werkzaam; en betuigt er gem. HH. openlijk zijnen dank voor. Onder de verloting is hem nog door den Heer P. J. Z. *ƒ* 3 ter hand gesteld van een der Geneesheeren welke geen deel aan de verloting had kunnen nemen, waarvoor hij ook dien Heer erkentelijk is.

LEYDEN, 25 October 1860. C. C. VAN DER H[illegible]

Eene fatsoenlijke Dame, dochter van een in Rusland gesneuveld Officier, heeft met hare Moeder, onder veel zorg en lijden, van een klein pensioen geleefd. Nu is hare Moeder overleden en zij van alle inkomsten beroofd, terwijl haar zwak en ziekelijk gestel het haar onmogelijk maakt zelve op eenige wijze in haar onderhoud te voorzien. De Ondergeteekenden, hare treurigen toestand kennende en wetende, hoe zij steeds haar pijnlijk lot met Christelijke onderwerping gedragen heeft, achten zich verpligt zoo veel mogelijk is te doen om haar voor de dreigende armoede te bewaren. Zij roepen daartoe de hulp van alle weldadige Landgenooten in en verklaren zich bereid daarvoor giften te ontvangen en die later in dit Blad te verantwoorden.

W. P. R. BOUMAN, Predikant te Rotterdam.
BUYS BALLOT, Hoogleeraar te Utrecht.
C. LE CHEVALLIER, te Amsterdam.
Jhr. G. W. VAN DER FELTZ, Notaris te Epe.
T. C. R. HUYDECOPER, Predikant te 's Gravenhage.
K. T. KOCH, Predikant te Veessen.
W. MUURLING, Hoogleeraar te Groningen.
D. PIEZEL, Predikant te Dordrecht.
L. W. E. RAUWENHOFF, Hoogleeraar te Leiden.
B. TER HAAR ROMENY, Predikant te Haarlem.

Reeds ontvangen bij Dr. L. W. E. RAUWENHOFF: van P. te D. *ƒ* 10; H. te Leiden *ƒ* 5; E. H. te Leiden, coupon certif. *ƒ* 100 Ned. S. 4 pCt. No. 6905 *ƒ* 1.98; M. K. te Leiden *ƒ* 1, W. H. te Leiden, coupon certif. *ƒ* 100 Werk. S. 2½ pCt. N°. 185 *ƒ* 1.23½; H. te A. coupon certif. *ƒ* 1000 Ned. S. 3 pCt. No. 2568 *ƒ* 14.85; idem certif. *ƒ* 1000 Werk. S. 2½ pCt. N°. 95562 *ƒ* 12.37½; idem Schuldbek. ten laste der stad Amst. *ƒ* 200 N°. 118[illegible]

ADVERTENTIËN.

Ondertrouwd: L. C. J. BRUTEL DE LA RIVIÈRE, Med., Chir. et Obst. Doctor te Amerongen, MET

LEYDEN, 26 October 1860. A. N. SMITS VERBURG.

Getrouwd: PHILIPPE BOUCHER, V. D. M. Wedr. van Jonkvrouwe STRATENUS, EN

PARIJS, 20 October 1860. JOHANNA ELISABETH VAN ASSEN.

Algemeene kennisgeving.

Getrouwd: M. J. SCHRETLEN EN

's BOSCH, 23 October 1860. M. M. W. BORZO.

Bevallen van eene **Dochter** Vrouwe L. C. H. HARTEVELT — RUEOFFS.

LEYDEN, 20 October 1860.

Heden overleed, tot mijne diepe droefheid, mijne geliefde Echtgenoot JOHANNA MARIA VAN BERGEN HENEGOUWEN.

LEYDEN, 17 October 1860. B. BRUINING.

Heden overleed onze geliefde Moeder Mevrouwe M. J. G. DE JONGH, Weduwe den Wel-Ed. Heer J. A. ELLINCKHUYSEN,

C. ELLINCKHUYSEN, uit aller naam.

LEIDEN, 22 October 1860.

Eenige en algemeene kennisgeving.

Op verlangen van de Overledene zullen er geene uiterlijke teekenen van rouw gedragen worden.

Na een langdurig en smartelijk lijden, overleed op heden kalm en zacht Mejufvrouw CELIA VAN VLIET, Wed. J. SMAGGE, in den ouderdom van ruim 67 jaren.

A. KELDER, Executeur Testamentair.

LEYDEN, 24 October 1860.

Heden overleed onze eenige en geliefde Zoon WILLEM NICOLAAS, in leven Onderwijzer, in den ouderdom van 31 jaren, in wien wij al onzen steun verliezen.

H. DE VOS.

LEYDEN, 25 October 1860. A. DE VOS, VAN BIENEN.

Voor de vele bewijzen van belangstelling, bij ons voltrokken Huwelijk ondervonden, brengen wij door dezen aan Vrienden en bekenden onzen welmeenenden dank.

F. H. VAN DEN BRINK.

LEYDEN, 26 October 1860. H. A. VAN DEN BRINK, GROENEVELDT.

Vergadering der Leden van het **Nederlandsch Bijbelgenootschap**, Afdeeling *Leyden*, in de Kerkeraadskamer der Hooglandsche Kerk, op Zondag den 28sten October 1860, na afloop van het Jaarlijksche Verslag, dat in gemelde Kerk op dien dag, te *half zes* ure, zal gegeven worden.

BAZAR,

Botermarkt, Leiden.

Het geëerde Publiek wordt hiermede verwittigd dat in dit Magazijn de nieuwste Modellen van **Mantels** en **Stoffen** voor het Wintersaizoen zijn ontvangen.

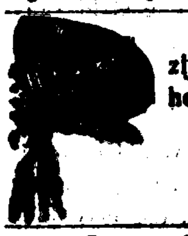

De Ondergeteekende heeft de eer kennis te geven, dat zij de **Model-Hoeden** enz., voor het saizoen ontvangen heeft.

Zich beleefdelijk aanbevelende.

C. J. E. PELGRIM,
geb. BETCKE.

De Ondergeteekenden hebben de eer hunne geëerde Begunstigers kennis te geven, dat zij van *Parijs* ontvangen hebben de **Model-Hoeden** voor het saizoen, alsmede **Bloemen, Linten** enz., zich beleefdelijk aanbevelende.

GEZUSTERS LINDEMAN,

LEYDEN, 25 October 1860. Bloemmarkt.

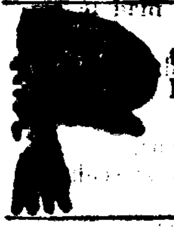

De Ondergeteekende heeft de eer aan de Dames te berigten, dat zij op heden ontvangen heeft de Winter **Model-Hoeden, Mutsen** enz.

Zich beleefdelijk aanbevelende.

M. B. ACHTERBERGH.

Breedestraat bij 't Gangetje.

RHUMATIEK.

Ik heb de eer UEd. te berigten, dat de reeds bejaarde vrouw van T. Groenhuis, te Wijdeveen (prov. Friesland) zoodanig aan rhumatiek leed, dat zij geen woord spreken kon. Zij liet bij mij één pakje der Abdachbin's Anti-Rhumatische Watten halen en twee dagen na het gebruikt te hebben is zij alles te voet (en dat is een afstand van 2 uren) bij mij in den winkel gekomen, en heeft mij verzekerd, dat zij volkomen door de aanwending dezer Watten was genezen en mij verzocht dit in het belang van het publiek openbaar te maken.

GRONINGEN, 26 December 1859. M. HES JR.

Deze Abdachbin's Anti-Rhumatische Watten hebben eene verwonderlijke kracht ter uitdrijving van het rhumatiek, rhumatische tand-, hals- en hoofdpijn, rhumatische kramp, aandoeningen in den rug en de zijde, enz.; geen dag gaat voorbij of er wordt mij eenig geval van genezing bekend gemaakt. Tot nog toe bestaat er ook geen middel dat beschiger werkt tegen het rhumatiek en daarbij zoo goedkoop en gemakkelijk aan te wenden is. Men zorge alleen de *echte* te bekomen, door zich te verzekeren of de blaauwe billetten, waarin ze gepakt zijn, door mij onderteekend zijn.

A. BREETVELT Az.,
Delft, Groote Markt, nevens de Waag.

Verdere Depôts:

A. van 't Hooft, Leiden, Haarlemmersteeg bij de Vischmarkt.
W. J. Sanders Co., Leiden, Haarlemmerstraat.
J. J. Vollaerts, Woerden.
Mej. de Wed. Botman, Gouda.
Gebr. Kauling, Gouda.
Gebr. Kauling, Alphen.
C. B. Verheul, Oudewater.
L. den Ouden, Soetermeer.
Wed. Boon, Leidschendam.
W. Ligtholm, Voorburg.
A. Bots, Nieuwkoop.
Mej. de Wed. C. v. d. Meer, Noordwijk.
E. van Mansum, Hillegom.
J. Knol, Haarlemmermeer.
A. de Vink Sr., Boskoop.
J. B. E. C. Schlatman, Bodegraven.
en meer bekende Depôts.

OPENBARE AANBESTEDING

in het Logement *het Wapen van Friesland*, te *Hillegom*, op Donderdag den 8sten November 1860, des voormiddags *tien* ure, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris A. C. MUYSKEN, van:

Het leveren van een duizend Nederlandsche ellen (*cubiek*) **HARDE PUIN van Straatklinkers.**

De Puin moet geleverd worden binnen *zes* weken na de aanbesteding, aan den dijk van de *Haarlemmermeer-polder*, tegenover de *Elsbroeker-Vaart* en wel ter plaatse, alwaar zulks, na gedane aanvrage van den Aannemer, door het Polderbestuur zal zijn vergund geworden.

De Voorwaarden dezer leverantie liggen ter lezing ten Kantore van gemelden Notaris MUYSKEN, te *Hillegom*.

De Inschrijvings-Billetten (*op zegel*) vermeldende den aanneming-prijs, (in schrijfletters te stellen) alsmede de namen en woonplaatsen der Inschrijvers, zullen, ten dage bovengemeld, uiterlijk des voormiddags *half tien* ure moeten worden ingeleverd ten Kantore voormeld.

Tegen half November of primo December e. k. wordt verlangd in een Hotel te *'s Hage*, eene bekwame **Keukenmeid** en zindelijke **Bovenwerkmeid**, voorzien van goede informatien. Adres *franco* brieven Lett. **A.** bij den Boekhandelaar F. J. SCHIMMEL, Nieuwen Rijn, *Leiden*.

VERHURING,

op Woensdag den 7den November 1860, des avonds ten 8 ure, in de Vergaderkamer der Gemeente-Commissie van het Nederduitsch Hervormd Kerkgenootschap te *Leyden*, van 3 Bunders, 45 roeden en 40 ellen WEILAND, gelegen in den Stadspolder onder *Leyderdorp*.

De Voorwaarden liggen ter lezing bij den Commies en Kamerbewaarder J. DE PECKER, aan de Pieterskerk, dagelijks van 12 tot 3 ure, uitgezonderd den Zondag.

GRIEKSCHE VROUWEN, GRIEKSCHE LIEFDE,

(HISTORISCHE SCHETS)

DOOR

Dr. H. F. THIJSSEN.

Uitgave van H. NIJGH. Prijs *f* 1.25.

☞ De Uitgever acht zich verpligt op te merken, dat dit Werkje meer geschikt is voor Heeren- dan voor Dames-Lektuur.

HOOGER ONDERWIJS.

Prof. W. BECKER, Fragmenta XII tabularum. Met Inleiding en korte Aanteekeningen. *f* 1.00.

——— De Romeinsche Constitutie naar 't VI boek van Polybius, Bijdrage tot de Rom. Antiquiteiten. *f* 0.90.

——— Het Romeinsche Volks- en Staatsleven. In 2 stukken. *f* 0.75.

——— Schets eener Inleiding op het leven van Alexander den Grooten. *f* 2.—.

——— Het Staatsleven der Volken. *f* 0.60.

Studentenliederen op muziek. *f* 1.40.

Aanzienlijke prijsvermindering.

PANATHENAEUM, Tijdschrift voor Studenten, door Studenten, 2 dn. *f* 6.— thans *f* 2.50.

Prof. F. C. DE GREUVE, het leven van Jezus, critisch verdedigd tegen Dr. DAVID FRIEDRICH STRAUSS, bijna 1200 pag. *f* 11.80, nu *f* 6.—.

——— HEINRICH SCHMID's Voorlezingen over het wezen der Wijsbegeerte en hare beteekenis voor wetenschap en leven, 404 pag. *f* 4.40 nu *f* 2.—.

——— Brieven in antwoord op de Brieven van den Hoogl. Ph. W. VAN HEUSDE, over het beoefenen der Wijsbegeerte. *f* 3.[illegible] nu *f* 1.60.

Bovenstaande uitgegeven bij P. VAN ZWEEDEN, te Groningen, zijn op bestelling alom te bekomen.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

Amsterdam, WOENSDAG 24 October.

	pCt.	Laagste.	Hoogste.	Geslot.
NEDERLAND.				
W. Schuld	2½	62 11/16	63	63
Dito	3	75¾	—	—
Dito	4	97 13/16	97⅞	97 7/16
Amort. Synd.	3½	—	—	—
Handelm.	4½	129⅛	129⅜	129¼
O. I. Leening	4	—	—	—
Aand. H. Spw.	4½	—	—	—
Dito Rijn-Spw.	4½	—	—	—
BELGIE.				
Cert. Rotbsch.	2½	—	—	—
SPANJE.				
Obligatien	1½	30¼	30⅜	30 5/16
Dito Buitenl.	3	47¾	—	—
Dito Binnenl.	3	46 [illegible]	46[illegible]	46[illegible]
Bew. Coupons.		6⅜	6½	6[illegible]
PORTUGAL.				
Oblig.	3	44	44[illegible]	44
Dito 1856/59	3	42½	42⅝	42[illegible]
RUSLAND.				
Obl. Hope & Co.	5	101⅝	—	—
Dito 1828/29	5	101	—	—
Cert. 1831/33	5	85[illegible]	—	—
Dito 1840	4	76[illegible]	76⅞	—
Dito Stieglitz	4	76⅞	—	—
Dito Nieuwe	4	—	—	—
Dito 5e Serie	5	87⅛	—	—
〃 1855, 6e Ser.	5	95¾	95⅞	95¾

	pCt.	Laagste.	Hoogste.	Geslot.
Dito 1859	3	[illegible]	—	—
Inschr. in Amst.	6	—	—	—
Cert. van dito	6	[illegible]	—	—
Spoorw. volgest.		[illegible]	[illegible]	—
POLEN.				
Aand. 1836		—	—	—
Dito Oblig.	4	—	—	—
PRUISSEN.				
Oblig. 1859	5	102¼	102⅜	102[illegible]
Aand. 1854	3½	209	—	—
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij Goll	5	—	—	—
Dito	4	—	—	—
Dito Metall.	5	44 9/16	44⅝	44[illegible]
Dito zilv. nat.	5	50[illegible]	53	[illegible]
Dito bet. Amst.	5	67[illegible]	68	[illegible]
Dito 1847/52	2½	24[illegible]	24[illegible]	24[illegible]
BRAZILIE.				
Geldl. 1824	5	—	—	—
PERU.				
Geldl. 1824	4½	—	—	—
VENEZUELA.				
Oblig.	3	20⅞	21	—
GRENADA.				
Oblig.	4	14 9/16	14⅝	14[illegible]
MEXICO.				
Oblig. 1851	3	21⅛	—	—

Slotkoersen, heden 25 October.

(*per Telegraaf.*)

Ned. W. Schuld	2½ pCt.	62 15/16	RUSLAND, bij *Hope & Co.*	5	pCt.	101½
Dito	3 〃	75[illegible]	Dito bij *Stieglitz & Co.*	4	〃	—
Dito	4 〃	97 11/16	Dito Certif. 6e Serie	5	〃	95⅞
Handelm.	4½ 〃	—	Dito Spoorweg volgest.			201½
SPANJE, Oblig.	1½ 〃	30¼	OOSTENRIJK, Metalliek	5	〃	44⅜
Dito Binnenl.	3 〃	46½	Dito 1847/1852	2½	〃	24¼
Dito Buitenl.	3 〃	47¾	Dito betaalb. te Amst.	5	〃	68
PORTUGAL, te L.	3 〃	44⅜	Dito Zilv. Nat.	5	〃	52⅞
Dito Oblig. 1856/59	3 〃	42 7/16	MEXICO, Oblig. te L.	3	〃	21⅛

Grenada 14½. Uitg. 6⅛.

Londen, Consols 92⅞. **Parijs**, Fr. Rente 68.90. **Weenen**, Metall. 5 pCt. 64.60. Id. Nat. 75.60. Wissel Londen 132.75.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.